

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Освітня програма	31954 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31954
Назва ОП	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Лиса Світлана Сергіївна, Греян Ані Артемівна, Льченко Вікторія Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	29.02.2024 р. – 02.03.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <http://surl.li/rprjk>

Програма візиту експертної групи <http://surl.li/rprkv>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є актуальною та полягає у ґрунтовній підготовці фахівців, які володіють фаховими знаннями й спеціалізуються на транспортному підприємстві, торгівлі автомобілями, комплектувальними виробами, паливно-мастильними матеріалами (за галузевою спрямованістю ЗВО), що створює конкурентну перевагу для випускників ОП; базується на сучасних економічних знаннях, уміннях, програмних результатах навчання і відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за основними дескрипторами. Менеджмент ХНАДУ та гарант ОП демонструють обізнаність в усіх нюансах реалізації ОП. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, в цілому забезпечує досягнення визначених ОП цілей та ПРН; НПП приймають участь у різноманітних стажуваннях та підвищенні кваліфікації. Кафедра залучає роботодавців до обговорення різних аспектів ОП, що дозволяє вдосконалювати перелік обов'язкових та вибіркових освітніх компонент та уточнювати фахові компетентності здобувачів. Залучення практиків до аудиторних занять характеризується епізодичністю, що може впливати на ступінь їх практичної підготовки. Освітнє середовище ХНАДУ є простором для розвитку. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОП. Науково-педагогічний персонал підтримує здобувачів, допомагає їм; налагоджена ефективна комунікація, особлива увага приділена інституту кураторства, що забезпечує індивідуальний супровід кожного здобувача. В ХНАДУ сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП. З 2018 року в університеті функціонує відділ акредитації, стандартизації та якості навчання (АСЯН), яким проводиться системна робота щодо внутрішнього забезпечення якості освіти - співпраця з роботодавцями, врахування їх практично-орієнтованої думки, залучення здобувачів до перегляду та покращення ОП, активна діяльність студентського самоврядування. Започатковано «Школу якості ХНАДУ», яка має на меті надати роз'яснення на актуальні питання щодо якості навчання, консультативну підтримку учасникам освітнього процесу. В університеті створене середовище популяризації академічної доброчесності; політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені у відповідних положеннях, їх дотримуються під час реалізації ОП. Результати роботи ЕГ в процесі вивчення відомостей про СО та інформації, отриманої під час зустрічей з різними фокус-групами в рамках онлайн-експертизи, ознайомлення з додатково наданими ЗВО документальними доказами дозволяють підтвердити можливість підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» в ХНАДУ на достатньо високому якісному рівні.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Стратегія та місія ХНАДУ забезпечують відповідність цілям ОП, які визначалися згідно наданих роботодавцями рекомендацій, що сприяло забезпеченню унікальності ОП. ОП спрямована на забезпечення потреб регіонального ринку праці Харківщини та базується ґрунтовній підготовці фахівців за галузевою спрямованістю ЗВО. При розробленні ОП враховано досвід вітчизняних і закордонних закладів освіти, які реалізують аналогічні ОП. Спільні видання НПП кафедри та НПП VUZF Університету використовуються в освітньому процесі. Викладання англійською мовою деяких вибіркових ОК впливає на підвищення рівня мовної компетентності. Реалізація ОП здійснюється за допомогою сучасних форм та методів навчання. Відмічено зручність надання інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у силабусах та навчально-методичних матеріалах, які розміщені на платформі Moodle. Поєднання навчання і досліджень здобувачів під час реалізації ОП відображено високою публікаційною активністю статей та тез, призовими місцями всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсів. Інтернаціоналізація діяльності НПП та здобувачів ОП відбувається шляхом взаємного викладання лекцій, захисту дисертацій, спільного видання навчальної та наукової літератури, спільного виконання здобувачами наукових досліджень, участь у міжнародних проєктах. Академічна доброчесність популяризується рядом відділів на чолі із Групою сприяння академічній доброчесності; висока обізнаність здобувачів з правилами академічної доброчесності, кодексом честі студента, зі своїми правами та обов'язками. Академічна та професійна кваліфікація НПП відповідає вимогам щодо фаху спеціальності та дозволяє досягти визначені програмою цілі та ПРН. Частина НПП мають значний практичний досвід та досвід підприємницької діяльності, що позитивно впливає на досягнення ПРН. В ЗВО функціонує Лабораторія інноваційних технологій в освіті, діяльність якої спрямована на підвищення кадрового потенціалу ХНАДУ, забезпечуючи НПП доступ до ресурсів для ефективного використання сучасних освітніх технологій у навчальному процесі. Реалізована чітка й зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій, налагоджена комфортна система комунікації між здобувачами освіти, викладачами та адміністрацією. Позитивним є функціонування Центру психічного здоров'я студентської молоді, яка активно надає свої послуги для учасників освітнього процесу, що є актуальним в умовах воєнного часу. Функціонує Школа якості ХНАДУ, на базі якої проводяться систематичні зустрічі для гарантів освітніх програм, здобувачів, НПП, сприяючи ефективній взаємодії та постійному удосконаленню навчального процесу. Створений інтуїтивно зрозумілий інтерфейс офіційного веб-сайту, який забезпечує швидкий доступ до нормативно-правової бази, що регулює всі аспекти провадження ОП.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Не проводяться зустрічі між здобувачами та роботодавцями у формі діалогу, гостьових лекцій, вебінарів, майстер-класів. 2. Здобувачі на ОП мають дві курсові роботи, які розміщені в одному навчальному семестрі, в той час як на інших курсах курсові роботи не виконуються. 3. Недостатня публікаційна активність НПП, які викладають ОК загальної підготовки у журналах, зареєстрованих в міжнародних наукометричних базах. 4. Недостатньою мірою

впровадженій механізм перевірки курсових робіт на наявність академічного плагіату, який ініціюється вибірково за поданням викладачів. 5. Укриття потребують дооблаштування, зокрема передбачення більшої кількості сидячих місць. 6. Не організовуються зустрічі випускників ХНАДУ. Результати зведеної інформації щодо рекомендацій та відгуків стейкхолдерів не оприлюднені на сайті кафедри. Відсутність практики систематизації наданих пропозицій та рекомендацій усіма зацікавленими сторонами. Анкетування здобувачів містять питання поверхневого характеру. Структура опитувального листа не дозволяє глибоко розкрити ключові аспекти та деталі певних питань покращення якості освіти. Рекомендації. 1. Активізувати зустрічі між здобувачами та висококваліфікованими фахівцями-роботодавцями з фокусом на галузевих аспектах підприємницької діяльності (зокрема під час вивчення дисциплін: Економіка торгівлі, Торговельне підприємництво, Інноваційне підприємництво, Управління стартап-проектами). 2. Під час оновлення ОП обговорити рівномірність розподілу навантаження на виконання курсових робіт на різних курсах для забезпечення більш ефективного навчального процесу, уникаючи виконання двох курсових робіт в одному семестрі. В кінці 2 семестру, 2023-2024 н.р., провести опитування здобувачів щодо їх навантаження та можливості виконання двох курсових робіт в одному семестрі. 3. Для підвищення рівня інтернаціоналізації досліджень, активніше використовувати міжнародні наукометричні бази, зокрема, Scopus та WoS. 4. Запровадити механізм обов'язкової перевірки курсових робіт на наявність академічного плагіату до кінця навчального року. 5. Покращити умови укриттів до кінця поточного року. 6. Відновити традицію зустрічі випускників у форматі онлайн, що дозволить зберегти зв'язок з випускниками. В кінці 2023-2024 н.р., за результатами обговорення ОП, розмішувати на сайті кафедри зведену таблицю рекомендацій та побажань усіх груп стейкхолдерів. Вказувати не лише прийняті, а й відхилені пропозиції. Задля відкритості процесу оновлення ОП, розмішувати цю таблицю на сайті кафедри для доступу всіх груп стейкхолдерів. Під час наступного опитування здобувачів, щодо якості викладання ОК переглянути та переформулювати питання з метою отримання конкретної та деталізованої інформації. 7. Популяризувати та розширювати практику участі здобувачів за ОП у заходах та програмах інституцій неформальної освіти, зокрема через інтеграцію окремих навчальних тем та видів робіт у межах ОК. 8. Забезпечити можливість перегляду важливих нормативних документів англійською мовою.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Під час проведення експертизи з'ясовано, що цілі ОП відповідають місії ХНАДУ <https://cutt.ly/m9SGFQC> і Стратегічному плану розвитку на період 2020-2027 роки та спрямовані на «підготовку конкурентоспроможних фахівців з вищою освітою шляхом інтеграції освітньої, науково-дослідної і інноваційної діяльності, що забезпечує формування гармонічно-розвинутої особистості, здатної приймати активну участь в економічному і соціальному розвитку суспільства; створення конкурентоспроможної системи вищої технічної освіти в університеті, здатної інтегруватися у сучасний європейський освітнянський та науковий простір, готовий до постійних системних змін у змісті та організації підготовки фахівців з вищою освітою» (<https://cutt.ly/h9SGoS2>). Відповідність стратегії і місії ХНАДУ забезпечує визначену їй цілями унікальність, що полягає у інтеграції теоретичного навчання та практичної підготовки на реальних і віртуальних (у середовищі бізнес-симуляції ViAL+) підприємствах; залученні зарубіжних лекторів і наданні можливості здобувачам вивчати освітні компоненти англійською мовою; заохоченні участі здобувачів у проєкті «Підприємницький університет», проєкті «Розвиток підприємницької компетентності у здобувачів освіти», конкурсах студентських наукових робіт і олімпіадах на всеукраїнському та міжнародному рівнях; ґрунтовній підготовці фахівців, які володіють знаннями з транспортного підприємництва, торгівлі автомобілями, комплектувальними виробами, паливно-мастильними матеріалами (за галузевою спрямованістю ЗВО). Під час зустрічей у фокус-групах з гарантом ОП, адміністрацією ХНАДУ та академічним персоналом (зустрічі 1, 2) ЕГ визначила, що всі вони чітко розуміють місце ОП в стратегії розвитку ЗВО, долучені до процесів удосконалення та перегляду ОП. Вивчивши матеріали, представлені у ВСО та на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/AN6CzGr>), проаналізувавши інформацію, одержану у ході відео-зустрічей із фокус-групами, ЕГ пересвідчилася, що цілі ОП відповідають місії та стратегічним напрямкам розвитку ХНАДУ.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Здобувачі та випускники ОП надають рекомендації та пропозиції особисто гаранту, через заповнення Google-форми <https://cutt.ly/J9SJEsg> та/або під час проходження анкетування <https://cutt.ly/GwHP2E2P>. Серед рекомендацій:

введення до обов'язкової складової ОП ОК «Соціально-політологічні проблеми сучасного суспільства»; введення до циклу професійної підготовки ОП обов'язкового освітнього компоненту «Основи оподаткування» <https://cutt.ly/h9Vfqyr>; викладання деяких ОК англійською мовою. Серед рекомендацій роботодавців: директор ТДВ «Харківське АТП № 16363» Л. Кривенко щодо перенесення до обов'язкової частини ОП таких ОК як «Підприємництво і бізнес-культура» та «Торговельне підприємництво», введення обов'язкового ОК «Транспортне підприємництво» <https://cutt.ly/25kEqAi> (протокол № 13 від 25.02.2021 р. <https://cutt.ly/K5kEsII>); директор ТОВ «АВТОПРОМ» Ю. Кирчатий щодо введення ОК «Торгівля автомобілями, комплектувальними виробами та паливно-мастильними матеріалами» <https://cutt.ly/r5kRQ2c>. Під час формулювання цілей та ПРН ОП враховані інтереси академічної спільноти: завідувачки кафедри управління та адміністрування ННІ «Каразінська школа бізнесу» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, д.е.н., доц. В. Третяк <https://cutt.ly/i5kTLTX> (протокол № 6 від 21.10.2021 р. <https://cutt.ly/85kTba7>); завідувача кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту, д.е.н, проф. В. Диканя <https://cutt.ly/V5kYPkE> (протокол № 4 від 06.10.2022 р. <https://cutt.ly/k5kYKuy>); завідувачки кафедри організації та управління промисловістю Мінгячевірського державного університету (Азербайджан), к.е.н., доц. Е. Гусейнової <https://cutt.ly/twXeWXXGg> (протокол № 20 від 25.05.2023 р. <https://cutt.ly/YwXeEpN3>); керівника відділу екотехніки Інституту маркетингу та сталого розвитку Лодзінської Політехніки (Польща), доктора габілітованого, професора П. Кубяка <https://cutt.ly/PwXeRpYN> (протокол № 6 від 09.11.2023 р. <https://cutt.ly/lwXeRkdq>). Слід відмітити, що зараз на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти навчаються 17 учасників бойових дій. Освітній процес за ОП повністю адаптовано до специфічних освітніх потреб ветеранів війни. Стратегічна важливість ОП в контексті реалізації Постанови Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 р. № 432 (зі змінами) підтверджена Листом № 28/11 від 28.11.2023 р. ГО «Спілка ветеранів воїнів учасників антитерористичної операції Кам'яниці (АТО-ООС) «Холодний Яр»» <https://cutt.ly/BwAtTM5L>, Листом № 30/11 від 30.11.2023 р. ГО «Смілянська спілка учасників бойових дій «АТО»» <https://cutt.ly/IwAtYjVF>. ЄГ дійшла висновку, що позиції та потреби різних груп стейкхолдерів при формуванні цілей та ПРН ОП враховуються повною мірою.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОП відповідають сучасним умовам ринку праці, де спостерігається дефіцит вакансій. Так, згідно листа № 04-05/1757 від 17.11.2023 р. Управління транспорту Харківської обласної військової адміністрації «...ринок праці Харківської області демонструє дефіцит кваліфікованих кадрів у ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність», «Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів». Додаткові конкурентні переваги на ринку праці надає випусникам ОП поєднання класичної підготовки з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності і фахової підготовки в сфері транспортного підприємництва та торгівлі автомобілями. ХНАДУ є єдиним в Україні автомобільно-дорожнім університетом. Як зазначив ректор на зустрічі, 15.11.2023 р. до ХНАДУ надійшов Лист Харківської обласної ради № 01-41/2690, в якому Харківська обласна рада висловила підтримку освітнім програмам кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ (у т.ч. ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого рівня вищої освіти) як таким, що є сучасними й якісними (зокрема, згідно відгуків роботодавців) та відповідають цілям Стратегії розвитку Харківської області на 2021-2027 рр. <https://cutt.ly/hwUrhbdR>. Також, згідно твердження Управління транспорту Харківської обласної військової адміністрації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є єдиною у Харківському регіоні, де передбачена підготовка фахівців і професіоналів з підприємництва та торгівлі у сфері автомобільного транспорту та дорожнього господарства <https://cutt.ly/ywOdJuof>. Унікальність ОП в частині врахування галузевого та регіонального контексту зазначається в листах ТОВ «АВТОПРОМ» <https://cutt.ly/wwXeVLDa>, АТ «ХПАС» <https://cutt.ly/gwJlIal7>, ТДВ «АТП-16363» <https://cutt.ly/3wJlOn4o>, ТОВ «ТПК «ОМЕГА-АВТОПОСТАВКА» <https://cutt.ly/wwXeBGFo>, ТОВ «Епіцентр К» <https://cutt.ly/SwXeB5Li>. Врахування специфіки транспортного комплексу при підготовці бакалаврів підприємництва, торгівлі та біржової діяльності забезпечується ПРН21-ПРН24. Під час зустрічі з гарантом та НПП (зустріч 2) підтверджено, що в процесі розробки та перегляду ОП, а також формування ПРН враховано досвід вітчизняних ЗВО, Інституту маркетингу та сталого розвитку Лодзінської Політехніки (Польща), Казахського автомобільно-дорожнього інституту ім. Л.Б. Гончарова (Казахстан), Мінгячевірського державного університету (Азербайджан). Під час зустрічі з академічним персоналом ЄГ пересвідчилася, що кафедра економіки і підприємництва, на якій реалізується ОП, співпрацює з VUZF Університетом (Болгарія) в частині обміну досвідом з розроблення ОП, що відображається в спільному виданні навчальної літератури, яка надалі впроваджується в освітній процес. Підручники «Економічна теорія» та «Ділові комунікації» – спільні видання викладачів випускової кафедри та науково-педагогічних працівників VUZF Університету, опубліковані за європейськими стандартами під егідою Болгарської академії наук <https://cutt.ly/i7bP6Z9>, <https://cutt.ly/i7bO5vq>.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти був затверджений і введений у

дію Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243 <https://cutt.ly/p5kDKxW>. ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» <http://surl.li/qpjxb> за переліком та змістом ЗК, СК, ПРН, а також формою підсумкової атестації відповідає стандарту вищої освіти. Програмні компетентності містять 1 інтегральну, 12 загальних, 13 спеціальних компетентностей (з яких - 3 додаткові, за галузевою спрямованістю ЗВО). В ОП сформовано 23 програмні результати навчання, з яких 1-20 відповідають Стандарту, а 21-23 було доповнено відповідно до галузевої спрямованості ХНАДУ. В ОП наявна матриця забезпечення програмних результатів навчання, згідно з якою всі ПРН охоплені відповідними обов'язковими ОК. ЕГ зазначає, що зміст ОП враховує сучасні вимоги Національної рамки кваліфікацій та відповідає заявленим програмним результатам навчання, що забезпечено опануванням передбачених освітніх компонентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Стратегія та місія ХНАДУ забезпечують відповідність цілям ОП, що полягають у інтеграції теоретичного навчання та практичної підготовки на реальних і віртуальних (у середовищі бізнес-симуляції ViAL+) підприємствах; залученні зарубіжних лекторів і наданні можливості здобувачам вивчати освітні компоненти англійською мовою; заохоченні участі здобувачів у проєкті «Підприємницький університет», проєкті «Розвиток підприємницької компетентності у здобувачів освіти», конкурсах студентських наукових робіт і олімпіадах на всеукраїнському та міжнародному рівнях; ґрунтовний підготовці фахівців, які володіють знаннями з транспортного підприємництва, торгівлі автомобілями, комплектувальними виробами, паливно-мастильними матеріалами (за галузевою спрямованістю ЗВО). ПРН визначені з урахуванням іноземних ОП, що відображається в спільному виданні навчальної літератури, яка надалі впроваджується в освітній процес. Підручники «Економічна теорія» та «Ділові комунікації» – спільні видання викладачів випускової кафедри та НПП VUZF Університету, опубліковані за європейськими стандартами під егідою Болгарської академії наук.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Стейкхолдери-роботодавці надають рекомендації та пропозиції для удосконалення ОП, проте під час зустрічі з роботодавцями ЕГ з'ясувала, що вони не залучені до реалізації ОП. Рекомендовано: Враховуючи галузеву спрямованість ОП, протягом навчального року посилити залучення провідних фахівців-практиків до проведення гостьових лекцій, практичних занять, вебінарів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня має достатній рівень відповідності за підкритеріями 1.1-1.4. Цілі освітньої програми корелюють із місією і стратегією розвитку університету. ОП є конкурентоздатною з урахуванням специфіки галузі автомобільного транспорту; через опитування здобувачів і випусників, залучення роботодавців до формування ОП, враховані інтереси всіх стейкхолдерів щодо змісту і якості навчання і викладання за ОП; вивчений досвід вітчизняних і зарубіжних закладів вищої освіти щодо змісту бакалаврських програм і визначення переліку освітніх компонент. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає п.5 ст.5 ЗУ “Про вищу освіту” та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений у дію Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р, Обсяг обов'язкових компонент становить 180 кредитів (75 %), що розподілені за блоками. 1 блок – Дисципліни загальної підготовки, що поділяються на: дисципліни гуманітарної та

соціально-економічної підготовки (27 кредитів ЄКТС); дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки (44 кредити ЄКТС). Усього за циклом дисциплін загальної підготовки 71 кредит ЄКТС. 2 блок - дисципліни професійної підготовки (109 кредитів ЄКТС). Також структурою ОП передбачена практична підготовка, а саме виробнича практика 4 кредити; переддипломна практика 3 кредити та підсумкова атестація у вигляді виконання кваліфікаційної роботи 12 кредитів. Обсяг вибірових компонент становить - 60 кредитів (25 % від загальної кількості кредитів на ОП) та розподілені за блоками: дисципліни гуманітарної та соціально-економічної підготовки; дисципліни природничо-наукової (фундаментальної) підготовки; цикл дисциплін професійної підготовки. Це підтверджується представленою на сайті освітньою програмою на навчальним планом, які затверджені Рішенням Вченої Ради ХНАДУ (протокол №55/23 від 30.06.2023 р). Опрацювання ОП, навчального плану та силабусів показало їх відповідність відомостям про самооцінювання.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність» має чітку структуру і містить всі необхідні елементи: перелік компонентів ОП та їх логічну послідовність (структурно-логічну схему); форми атестації здобувачів ВО (публічного захисту кваліфікаційної роботи); матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам ОП; матриця забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими компонентами ОП. Матриця зв'язків між освітніми компонентами (ЗО та ПО) та результатами навчання (ПРН), які наведені в ОП демонструють, що кожен ПРН реально охоплений змістом програми. Відсутні програмні результати, які забезпечуються виключно за рахунок вибірових дисциплін. Освітні компоненти представлені послідовно та в цілому складають логічну взаємопов'язану систему, яка б дозволяла здобувачам вищої освіти досягти ПРН. В ОП загальні, фахові компетентності, а також ПРН, визначені у відповідності до Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність». Також додано такі компетентності, як: СК11. Здатність виявляти у професійній діяльності знання основ конструкцій, експлуатаційних властивостей і робочих процесів автомобільних транспортних засобів. СК12. Здатність виявляти у професійній діяльності знання експлуатаційних властивостей паливно-мастильних матеріалів. СК13. Здатність організовувати та здійснювати підприємницьку діяльність у транспортній сфері. СК14 Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері торгівлі автомобілями, запасними частинами автомобілів, автомобільними шинами, паливно-мастильними матеріалами Компетентності забезпечуються такими обов'язковими компонентами, як «Рухомий склад автомобільного транспорту» (СК 11); «Експлуатаційні матеріали» (СК 12); «Торгівля автомобілями, комплектувальними виробами та паливно-мастильними матеріалами» (СК 12); «Транспортне підприємництво» (СК 13). В 7 семестрі, здобувачі виконують дві курсові роботи, з дисциплін «Бізнес-планування» та «Транспортне підприємництво. Виконання двох курсових робіт в семестрі, який передусє виконання кваліфікаційної роботи, може призвести до перевантаження студентів та свідчить про необхідність рівномірного розподілу виконання курсових робіт на різних курсах для забезпечення більш ефективного навчального процесу. Додано ПРН, такі як: ПРН21 «Виявляти у професійній діяльності знання основ конструкцій, експлуатаційних властивостей і робочих процесів автомобільних транспортних засобів; ПРН22 Виявляти у професійній діяльності знання експлуатаційних властивостей паливно-мастильних матеріалів»; ПРН23 Вміти організовувати та здійснювати підприємницьку діяльність у транспортній сфері; ПРН24 Вміти здійснювати професійну діяльність у сфері торгівлі автомобілями, запасними частинами автомобілів, автомобільними шинами, паливно-мастильними матеріалами. Змістовний аналіз відомостей СО, НП та ОП дозволяє стверджувати, що кожний ПРН реалістично охоплений змістом програми, ПРН корелюються із загальними та професійними компетентностями.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. ОП включає всі ПРН, ЗК і СК, передбачені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений у дію Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243 . Відповідність предметній області підтверджується змістовим наповненням обов'язкових компонент ОП. Цьому сприяє врахування досвіду та співпраця зі стейкхолдерами. За результатами фокус-груп з випускниками та роботодавцями вдалося підтвердити, що ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» забезпечує підготовку фахівців, які володіють відповідним рівнем фаховості і затребувані на ринку праці. Випускники демонстрували здатність до практичного застосування набутих знань, оскільки займаються підприємницькою діяльністю.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія навчання здобувача визначається його індивідуальним навчальним планом. Здобувачі ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у ХНАДУ, мають можливість вільного вибору дисциплін відповідно до законодавства України щодо вищої освіти (ст. 62 п.15). Процес вибору організовується згідно Стандарту ХНАДУ СТБНЗ 92.1-01:2022 «Вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/7wVTF2QO>). Загальна кількість вибіркових курсів в навчальному плані становить 25% від загального навчального навантаження здобувачів, що складає 60 кредитів. На офіційному сайті ХНАДУ у відкритому доступі розміщений каталог вибіркових дисциплін <http://surl.li/elmor>. В каталозі розміщено перелік дисциплін на вибір здобувачів: за рівнем освіти, за семестрами, а також перелік вибіркових дисциплін, що викладаються іноземними мовами. Здійсненню вибору передують зустрічі з представниками деканату та гарантом ОП з метою ознайомлення здобувачів з порядком вибору дисциплін. Вибір здобувачем вищої освіти вибіркових дисциплін здійснюється особисто з урахуванням індивідуальних освітніх траєкторій, обсягу знань, вмінь та компетентностей. При зустрічі зі здобувачами ЕГ було з'ясовано, що здобувачі ознайомлені з своїм правом вибору, порядком формування індивідуальної освітньої траєкторії та переліком вибіркових дисциплін. Здобувачі підтвердили, що мають змогу ознайомитися з презентаційними лекціями, силабусами, (робочими програмами навчальних дисциплін) в автоматизованій підсистемі на «Навчальному сайті ХНАДУ». Вибір освітніх компонентів у вигляді проходження анкетування/опитування здійснюється здобувачами самостійно в особистих кабінетах на Навчальному сайті ХНАДУ після авторизації через індивідуальний логін і пароль. Формування індивідуальної освітньої траєкторії, відбувається не лише через вибір здобувачами навчальних дисциплін. Здобувачі ВО мають можливість обирати теми творчих завдань і кваліфікаційної роботи, керівника кваліфікаційної роботи, бази виробничої та переддипломної практик, що було підтверджено здобувачами в ході проведення зустрічі. Структура освітньої програми враховує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, оскільки здобувачі можуть навчатися у зручний час за допомогою збереження записів занять на Навчальному сайті, що сприяє гнучкості та відповідає особистим потребам студентів. В курсах-ресурсах є записи лекцій, а також відео-роз'яснення для виконання практичних завдань.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

В ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ХНАДУ передбачена практична підготовка в обсязі 10 кредитів ЄКТС, яка передбачена навчальним планом і передують виконання кваліфікаційної роботи бакалавра. Практична підготовка здобувачів включає в себе Виробничу практику (4 кредити); Переддипломну практику (3 кредити) та Інтерактивний тренінг-практикум з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+» (3 кредити). Практична підготовка регламентується Стандартом закладу вищої освіти «Про організацію практики здобувачів вищої освіти ХНАДУ» (<https://cutt.ly/F3znS8S>), методичними вказівками, індивідуальним завданням. Для проходження практики укладені договори між університетом та державними, недержавними установами, підприємствами, які в подальшому передбачають співпрацю здобувачів з потенційними роботодавцями. Проходження виробничої практики має на меті закріплення та поглиблення знань, формування практичних умінь через досягнення ПРН. Переддипломна практика здобувачів є завершальним етапом навчання, що проводиться на випускному курсі з метою поглиблення, узагальнення і вдосконалення набутих ними знань, оволодіння професійним досвідом, компетенціями та їх готовності до самостійної трудової діяльності. Під час цієї практики студент здійснює збір матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи. В процесі проведення фокус-групи зстейкхолдерами-роботодавцями, останні підтвердили тісну співпрацю з кафедрою з подальшим працевлаштуванням випускників. Зокрема, на АТ «Харківське підприємство автобусних станцій» працевлаштовані 4 випускники, ТОВ «Дельта Альянс Плюс» - 1 випускник ОП; ТДВ «Харківське автотранспортне підприємство №16363» - 2 випускники; ТДВ «Експрес Страхування» - 1 випускник. Роботодавці підтвердили проходження здобувачами виробничої практики. Отримання практичних навичок та фахових компетентностей передбачено також складовими освітніх компонентів таких, як практичні заняття із використанням кейсів та ситуаційних завдань, що постійно актуалізуються викладачами, які мають досвід підприємницької діяльності. Особистісні лідерські якості, робота у команді, креативність, толерантність дозволяють студентам отримати практичний досвід ведення бізнесу. На ОП проводяться практичні заняття з використанням інструментів неформальної освіти, зокрема Дія. Освіта, Coursera тощо.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність» передбачає набуття соціальних навичок (soft skills) у здобувачів під час вивчення окремих навчальних дисциплін, в окремих темах, практичних завданнях. Набуття соціальних навичок є важливим для успішної кар'єри в галузі підприємництва та торгівлі, допомагаючи студентам адаптуватися до мінливого бізнес-середовища. Соціальна навичка «критичного мислення» набувається під час вивчення низки обов'язкових дисциплін при розв'язанні ситуаційних завдань, при проходженні практичної підготовки тощо. Представлення та захист результатів кваліфікаційної роботи розширює комунікативні навички. Під час навчання на ОП розвиваються вміння презентувати, виступати публічно, працювати в команді. Також, soft skills відповідно індивідуальних інтересів здобувача є можливість отримати за рахунок загальноуніверситетського переліку навчальних дисциплін вільного вибору. Соціальні навички розвиваються за рахунок участі здобувачів вищої освіти у науково-практичних конференціях з власними науковими доробками, зокрема Міжнародна наукова конференція здобувачів вищої освіти «Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді, організатором якої є кафедра економіки і підприємництва ХНАДУ (<http://surl.li/lydyo>) Під час проходження Інтерактивного тренінг-практикуму з

управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+» здобувачі розвивають особистісні лідерські якості, працюють у командах, розвивають креативність та толерантність. За результатами опитування здобувачів щодо ступеня задоволеності набутим рівнем підготовки на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (<https://cutt.ly/LwVSJO9v>), було виявлено, що 43,75% респондентів оцінили отримані soft skills як «дуже добрі», решта 56,25% – як «добрі». ЕГ відзначає, що питання в анкетуванні щодо соціальних навичок може бути сприйнято як некоректне через його загальний характер. Зокрема, питання «Ваша оцінка отриманих соціальних навичок за 5 бальною шкалою» може викликати непевність серед здобувачів. Варто додати пояснювальний блок до питань, щоб забезпечити здобувачам розуміння того, що мається на увазі під соціальними навичками. Наприклад: «Соціальні навички» охоплюють елементи ефективного спілкування, роботи в команді, лідерства та інші аспекти міжособистісної взаємодії (навички комунікації, лідерства, здатності брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння залагоджувати конфлікти, працювати в команді). В цілому, ОП «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність» передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям та програмним результатам навчання.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт, на момент проведення акредитації, відсутній. ПРН і придатність випускників ОП до працевлаштування орієнтовані на Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що був затверджений і введений у дію Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Організація освітнього процесу в ЗВО і відповідно розподіл аудиторного навантаження та самостійної роботи здобувачів за ОП регламентується Положенням про організацію навчального процесу у ХНАДУ (наразі стандарт знаходиться на перегляді (<https://cutt.ly/LCmMrs1>)). Відповідно до цього Положення навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача, визначається робочою програмою навчальної дисципліни з урахуванням того, що максимальна кількість аудиторних годин на один кредит для здобувачів для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра – 16 годин. Кількість освітніх компонентів (ОК) планується з розрахунку не більше 16-и на навчальний рік. На першому році навчання передбачено вивчення 13 ОК; у 2-й рік навчання -16 ОК (9 обов'язкових і 7 вибіркових); у 3-й рік навчання - 16 ОК (11 обов'язкових ОК і 5 вибіркових ОК); у 4-й рік навчання - 13 ОК (8 обов'язкових ОК і 5 вибіркових ОК). Менша кількість освітніх компонентів у 4-й рік навчання пов'язана з виконанням здобувачами кваліфікаційної (бакалаврської) роботи. Обсяг ОП у кредитах ЄКТС розподіляється за роками навчання рівномірно – 60 кредитів ЄКТС на кожен рік навчання. Механізм організації самостійної роботи здобувачів усіх рівнів вищої освіти в ХНАДУ визначає стандарт «Про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти ХНАДУ» (<https://cutt.ly/sCmMapQ>). За навчальним планом даної ОП передбачено загальний обсяг 7200 годин / 240 кредитів, з них кількість аудиторних годин складає 2644 годин, або 36,7 %. Під час зустрічі зі здобувачами, вони повідомили, що співвідношення навантаження та обсягу самостійної роботи не є надмірним і дозволяє здобувачам виконувати поставлені завдання. Здобувачі в цілому задоволені навчанням та обсягом навантаження.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Підприємництво торгівля, біржова діяльність» підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється. Порядок навчання за дуальною формою освіти регламентується стандартом «Організація дуальної форми навчання у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/G36EUog>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Освітня програма має чітку, логічну структуру, яка відповідає цілям та дозволяє досягти програмних результатів навчання. Наявні діючі механізми формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Залучення стейкхолдерів-роботодавців до обговорення ОП. Опитування усіх зацікавлених сторін задля пропозицій щодо удосконалення ОП. Викладання англійською мовою деяких вибіркових навчальних дисциплін, впливає на підвищення рівня мовної компетентності для майбутнього використання в професійній діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Здобувачі вищої освіти на ОП мають дві курсові роботи, які розміщені в одному навчальному семестрі. Такий підхід створює дисбаланс у розподілі навчального навантаження, особливо в один період, в той час як на інших курсах (зокрема на 1-3 курсах) курсові роботи не виконуються. Це може призвести до збільшення стресу та перевантаження студентів. Рекомендовано: Гаранту та проєктній групі під час оновлення ОП обговорити рівномірність розподілу навантаження на виконання курсових робіт на різних курсах для забезпечення більш ефективного навчального процесу, уникаючи виконання двох курсових робіт в одному семестрі. Завідувачу кафедри, в кінці навчального семестру, 2023-2024 н.р., провести опитування здобувачів освіти щодо їх навантаження та можливості виконання двох курсових робіт в одному семестрі.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура і зміст ОП відповідають нормативним документам та вимогам законодавства, освітні компоненти ОП логічно взаємопов'язані та дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, практична підготовка забезпечує здобувачам необхідні компетентності для подальшої професійної діяльності. Здобувачі ОП реалізують своє право для формування індивідуальної освітньої траєкторії шляхом обрання вибірових компонент. ОП має відповідність якісним характеристикам за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9, певну узгодженість підкритеріям 2.2, 2.8. Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, враховуючи незначні недоліки, ЕГ дійшла до висновку, що ОП не характеризується як взірцева та відповідає рівню В. Виявлені недоліки можна усунути найближчим часом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому з визначенням умов вступу на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», розміщені на сайті університету, для цього треба перейти у розділі «Абітурієнту» (<https://cutt.ly/uwBFiNbA>) у пункті меню «Нормативні документи». Доступність для абітурієнтів інформації про правила прийому на навчання та вимоги до вступників на ОП забезпечується наповненням на трьох рівнях: університетський (<https://cutt.ly/28IbIvc>), факультетський (<https://cutt.ly/x8IbAoO>), кафедральний (<https://cutt.ly/g8IbFIS>). Усі положення Правил прийому достатньою мірою структуровані, є чіткими, зрозумілими для вступників та не містять дискримінаційних положень. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти було підтверджено, що правила прийому були зрозумілими та доступними на момент вступу до закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Основним нормативним документом, який визначає особливості вступу абітурієнтів на ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» є Правила прийому на навчання до Харківського національного автомобільно-дорожнього університету для здобуття вищої освіти в 2023 році, що корегуються щорічно, розміщені на сайті у розділі «Абітурієнту» (<https://cutt.ly/uwBFiNbA>) у пункті меню «Нормативні документи». Аналіз правил прийому свідчить про відповідність умов, встановлених для вступу на навчання за ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», вимогам даної освітньої програми. Правила прийому розробляються відповідно до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджений наказом МОН України на кожен рік (<http://surl.li/ekhi>). Також, особливості ОП враховані в Правилах прийому на навчання до Харківського національного автомобільно-дорожнього університету для здобуття вищої освіти в 2023 році при: 1) розподіленні вагових коефіцієнтів за оцінками з предметів НМТ або співбесіди; 2) визначенні переліку споріднених спеціальностей для прийому на навчання осіб, які здобули ОС молодшого бакалавра, ОПС фахового молодшого бакалавра або ОКР молодшого спеціаліста. Під час фокус-груп було з'ясовано, що правила прийому переглядаються кожного року, у всіх інститутів/факультетів є можливість надавати пропозиції та зауваження. Представником вступної кампанії було наголошено, що чинні вимоги до вступників є ефективним способом для формування контингенту здобувачів, які вмотивовані та здатні до навчання на ОП.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Документи, які регулюють питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, опубліковано на офіційному веб-сайті Університету. Зокрема, такими документами є: «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/q36gS09>), «Порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (<https://cutt.ly/93zxVn8>); «Порядок перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці» (<https://cutt.ly/436aDL9>). Дані документи розміщені у відкритому доступі на офіційному сайті ХНАДУ за розділом «Публічна інформація», у пункті меню «Внутрішня система забезпечення якості» (<https://cutt.ly/P8IWqGz>). На сайті ЗВО можна побачити актуальну інформацію щодо можливостей участі студентів та викладачів у міжнародні академічній мобільності (<https://cutt.ly/zwBFmL3x>). Так, перезарахування навчальних дисциплін здійснюється на підставі академічної довідки або наступних документів: диплома та відповідного додатку до нього (молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, бакалавра, спеціаліста, магістра); витягу з навчальної картки здобувача (для здобувачів Університету), завіреної в установленому порядку; документа, що засвідчує отримання здобувачем певних результатів навчання (сертифікати тощо) (неформальна або інформальна освіта). Рішення про перезарахування навчальних дисциплін декан одноосібно може прийняти після порівняння програмних результатів навчання, за результатами вивчення відповідних дисциплін.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ХНАДУ питання щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентується стандартом «Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти» (<https://cutt.ly/a8IEvOF>). Даним документом регламентується, що визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача передбачає такі процедури: подання здобувачем заяви щодо визнання; ідентифікацію задекларованих у письмовій формі здобувачем результатів неформального та/або інформального навчання; оцінювання задекларованих результатів навчання здобувача; прийняття рішення про визнання та зарахування здобувачу відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні. На зустрічах з науково-педагогічним персоналом та здобувачами було підтверджено, що даний напрям ефективно активізується в освітньому процесі.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильною стороною є розроблені стандартизовані положення, що чітко регламентують правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності та у неформальній освіті. Позитивною практикою ЕГ вважає унормування порядку зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендовано: популяризувати та розширювати практику участі здобувачів вищої освіти за ОП у заходах та програмах інституцій неформальної освіти, зокрема через інтеграцію окремих навчальних тем та видів робіт у межах освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 3.1-3.4. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок, що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ були проаналізовані: «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» <https://cutt.ly/q36gSo9> (знаходиться на перегляді), форми та методи навчання і викладання, визначені в силабусах обов'язкових та вибіркових ОК (<http://surl.li/qpcsl> та <http://surl.li/ltvcj>); матриці відповідності ОП (таблиці 1, 2 та 3 <http://surl.li/qpcsl>), методи навчання та оцінювання (табл. з відомостей СО). Проведений аналіз та інтерв'ювання НПП і здобувачів під час роботи з фокус-групами дозволяє стверджувати про коректність застосовуваних форм та методів навчання за ОП, які сприяють досягненню ПРН за окремими ОК та ПРН ОП у цілому, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Позитивною практикою при реалізації ОП є застосування інтерактивних методів - робота в малих групах, дискусія, «круглий стіл», кейси, «мозковий штурм», полілог, ігрове перевтілення, воркшоп тощо. Як зазначили здобувачі, вони опановують: ПО20 «Інтерактивний тренінг-практикум з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+» <https://cutt.ly/k79IIVN>; проходять симулятори «SEO-спеціаліст», «Основні кроки просування сайту», «Менеджер в Google Ads», «SMM-спеціаліст», «Таргетолог», «Email-маркетолог» під час опанування ПО9 «Маркетинг», симулятор «Працівник АЗК» під час опанування ПО10 «Торгівля автомобілями, комплектувальними виробами та паливно-мастильними матеріалами». Визначення рівня задоволеності здобувачів методами навчання і викладання здійснюється двічі на рік в межах анкетування здобувачів щодо задоволеності якістю викладання освітніх компонентів ОП. Здобувачі проходять дане опитування в особистих кабінетах на Навчальному сайті ХНАДУ після авторизації через індивідуальний логін і пароль. Результати опитувань здобувачів вищої освіти висвітлюються у розділі «Моніторинг якості освіти» <https://cutt.ly/GwHP2E2P>. Здобувачі та випускники ОП під час зустрічей з ЕГ 01.03.2024 навели факти реалізації академічної свободи: можливість обрати за власними професійними та науковими інтересами складові індивідуальних завдань, теми курсових робіт, базу практики/стажування, тему кваліфікаційної роботи. Здобувачі у цілому задоволені методами навчання і викладання. Проаналізувавши матеріали, представлені у ВСО та на офіційному сайті ЗВО (<https://cutt.ly/AN6CzGr>), узагальнивши інформацію, одержану під час відео-зустрічей із фокус-групами, ЕГ констатує, що цілі ОП відповідають місії, та стратегічним напрямкам розвитку ХНАДУ.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Вступники та учасники освітнього процесу за ОП отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК з різних джерел: в усній формі (викладачем на початку вивчення кожного ОК, перед виконанням конкретних видів робіт, під час консультацій перед проведенням підсумкових форм контролю), в друкованому вигляді (у силабусах навчальних дисциплін, методичних вказівках до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи тощо), в електронному вигляді (в електронних курсах-ресурсах навчальних дисциплін на навчальному сайті ХНАДУ. За вибірковими ОК уявлення щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання формується у здобувачів ще до першого заняття, враховуючи, що вибору освітніх компонентів передують ознайомлення здобувачів із силабусами, представленими у Каталозі вибіркових дисциплін <https://cutt.ly/9wGfkeDv>. Під час зустрічей у фокус-групах НПП та здобувачі підтвердили, що освітній процес здійснюється в онлайн-дистанційному форматі на базі електронних курсів-ресурсів освітніх компонентів на Навчальному сайті ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/>, містять необхідні навчальні та методичні матеріали, в т.ч. силабуси, в яких зазначені цілі, зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання. На запит ЕГ отримала тимчасовий доступ до платформи дистанційного навчання Moodle, на якій структуровано всі матеріали за освітніми компонентами в повному обсязі. Здобувачі у ході зустрічі повідомили про доступність та зрозумілість інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. У цілому ЕГ відзначає зручність надання інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у силабусах та навчально-методичних матеріалах.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

В Університеті забезпечується поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Під час зустрічей у фокус-групах здобувачі зазначили, що приймають активну участь у науково-дослідній роботі: проводять наукові дослідження, публікують результати наукових досліджень у фахових наукових виданнях категорії «Б», зарубіжних наукометричних виданнях, збірках наукових праць і матеріалах міжнародних/всеукраїнських наукових конференцій, приймають участь і перемагають у престижних наукових конкурсах на міжнародному, національному та регіональному рівнях. В ЗСО зазначено, що протягом останніх 5 років студентами кафедри економіки і підприємництва було опубліковано 438 наукових статей самостійно, 70 наукових статей у співавторстві з науково-педагогічними працівниками та 355 тез доповідей на міжнародних/всеукраїнських наукових конференціях; 83 студенти кафедри економіки і підприємництва стали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Міністерства освіти і науки України, 31 студент – переможцями міжнародних наукових конкурсів, 30 студентів – переможцями регіональних наукових конкурсів <https://cutt.ly/87coEOo>. Кафедра економіки і підприємництва, яка реалізує ОП, всіляко сприяє науково-дослідній роботі здобувачів - видаються Збірник наукових праць «Проблеми і перспективи розвитку підприємництва» (фахове наукове видання категорії «Б», що індексується у МНБД Index Copernicus) <https://cutt.ly/T7cpI9H> та Збірник студентських наукових праць «Економічні перспективи» <https://cutt.ly/K7cpLtZ>; щорічно проводяться Міжнародна наукова конференція здобувачів вищої освіти «Проблеми розвитку економіки підприємства: погляд молоді» та Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи розвитку підприємства» <https://cutt.ly/T7cpBEr>; на постійній основі працює студентський науковий гурток «Пріоритетні напрямки і перспективи управління розвитком підприємництва в Україні» <https://cutt.ly/47car2e>. Під час зустрічі з НПП було підтверджено використання методів навчання, заснованих на дослідженнях, у всіх ОК ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

НПП оновлюють зміст ОП на основі аналізу тенденцій розвитку галузі, провідного зарубіжного та вітчизняного досвіду, змін нормативно-правового забезпечення, власного наукового доробку та підвищення кваліфікації (стажування), зауважень і рекомендацій зовнішніх стейкхолдерів, зауважень і рекомендацій колег під час розгляду на засіданнях кафедри економіки і підприємництва результатів проведення відкритих занять, зауважень і побажань здобувачів, висловлених під час опитування щодо якості викладання освітніх компонентів. Зміст ОК ОП було оновлено у 2022/2023 н.р.: ЗО8 «Економічна теорія», ПОЗ «Підприємництво і бізнес-культура» (лектор доц. Шершенюк О.М.) – введено до самостійної роботи елементи неформальної освіти за результатами підвищення кваліфікації в межах участі у міжнародному проєкті «Establishment of German-Ukrainian university network for securing successful education in Ukrainian universities in time of war and crisis» на базі Технічного університету Дрездена (Німеччина) за підтримки DAAD <https://cutt.ly/c7SoeD3>; ПО9 «Маркетинг» (лектор доц. Деділова Т.В.) – додано теми з цифрового маркетингу за рекомендацією випускників ОП (рішення засідання кафедри економіки і підприємства від 27.01.2021 р., протокол № 11 <https://cutt.ly/h9VfqrY>); ПО22 «Проєктний аналіз» (лектор доц. Кирчата І.М.) – вдосконалено тему «Інституційний аналіз» за результатами завершення Міжнародної школи педагогічної майстерності «Create Creative Entrepreneurs» в Університеті Бедфордшира (м. Лутон, Велика Британія) у період 01-17.11.2022 р. <https://cutt.ly/g5k5aKB>.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтеграція НПП ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» і здобувачів вищої освіти до міжнародної академічної спільноти відбувається шляхом плідної співпраці з Казахським автомобільно-дорожнім інститутом ім. Л.Б. Гончарова <https://cutt.ly/I7bIjGz>, <https://cutt.ly/2wUrYTWb>; VUZF Університетом (Болгарія) <https://cutt.ly/O7bAkX4>, <https://cutt.ly/6wUrYZ8W>; Університетом управління безпекою в Кошице (Словаччина) <https://cutt.ly/s7bAnId>, <https://cutt.ly/FwUrY9BS>; Мінгячевірським державним університетом (Азербайджан) <https://cutt.ly/37bAQUY>, <https://cutt.ly/PwUrUic1> за напрямками: взаємного викладання лекцій <https://cutt.ly/N9VU62P>, <https://cutt.ly/x9VUTk>, <https://cutt.ly/zwHAiSAV>; захисту дисертацій <https://cutt.ly/B7bOP6x>; спільного видання навчальної та наукової літератури <https://cutt.ly/i7bP6Z9>, <https://cutt.ly/i7bO5vq>, <https://cutt.ly/I5auMaT>; спільного виконання здобувачами вищої освіти наукових досліджень <https://cutt.ly/xwXsfWyT>. У 2022-2023 рр. Викладачі освітніх компонентів ОП є учасниками міжнародного проєкту «Establishment of German-Ukrainian university network for securing successful education in Ukrainian universities in time of war and crisis» на базі Технічного університету Дрездена (Німеччина) за підтримки DAAD <https://cutt.ly/bwXshKEf>. Науково-педагогічні працівники кафедри беруть участь у міжнародних проєктах, зокрема як грантоотримувачі <https://cutt.ly/bwJvFesx>. 13.10.2023 р. підписано угоду з Економічною академією імені Д. Ценова (Болгарія) на здійснення міжнародної академічної мобільності в рамках проєкту Erasmus KA171 <https://cutt.ly/fwHAaozn>. Під час відкритої зустрічі ЕГ отримала додаткову інформацію від професора Університетом управління безпекою в Кошице (Словаччина) та професорки Казахського автомобільно-дорожнього інституту ім. Л.Б. Гончарова щодо активної плідної співпраці з НПП кафедри економіки і підприємництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Реалізація ОП здійснюється за допомогою сучасних методів навчання: "Інтерактивний тренінг-практикум з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+", симулятори «SEO-спеціаліст», «Основні кроки просування сайту», «Менеджер в Google Ads», «SMM-спеціаліст», «Таргетолог», «Email-маркетолог», «Працівник АЗК». ЕГ відзначає зручність надання інформації щодо цілей, змісту та ПРН, порядку і критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів у силабусах та навчально-методичних матеріалах, які розміщені на платформі Moodle. НПП, що забезпечують підготовку на ОП, регулярно оновлюють та розробляють нове методичне забезпечення освітнього процесу, максимально адаптуючи його до потреб здобувачів. Поєднання навчання і досліджень здобувачів під час реалізації ОП відображено високою публікаційною активністю статей та тез, призовими місцями всеукраїнських та міжнародних наукових конкурсів. Інтернаціоналізація діяльності НПП та здобувачів ОП відбувається шляхом взаємного викладання лекцій, захисту дисертацій, спільного видання навчальної та наукової літератури, спільного виконання здобувачами наукових досліджень, участь у міжнародних проєктах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Недостатня публікаційна активність НПП, які викладають ОК загальної підготовки у журналах, зареєстрованих в міжнародних наукометричних базах. Рекомендовано для підвищення рівня інтернаціоналізації досліджень, активніше використовувати міжнародні наукометричні бази, зокрема, Scopus та WoS. Рекомендовано: Враховуючи галузеву спрямованість ОП, протягом навчального року посилити залучення провідних фахівців-практиків та представників бізнесу до проведення гостьових лекцій, практичних занять, вебінарів, що сприятиме досягненню ПРН.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 4.1-4.5. Форми та методи навчання застосовані коректно, сприяють досягненню результатів за окремими ОК та ПРН ОП у цілому, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, адаптовані до діяльності з дистанційною підтримкою навчання. Учасники освітнього процесу за ОП мають доступ до декількох джерел інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання за ОП в цілому та окремих її ОК (силабуси у вільному доступі). ОП та ОК оновлюються на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності. Здобувачі ОП заохочуються та мають можливість поєднувати навчання та дослідження відповідно до освітнього рівня ОП. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

ХНАДУ розроблено та введено нормативні документи, що регламентують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів: СТБНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/q36gSo9> (знаходиться на перегляді), Стандарт ЗВО СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUpo>. У силабусах ОК наявна повна інформація щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти – поточних (на лекційних заняттях, практичних і/або семінарських заняттях) і підсумкових (залік, екзамен, захист звіту з практики, захист курсової роботи, захист кваліфікаційної роботи). Під час оцінювання поточної успішності здобувачів враховуються всі види навчальних робіт, передбачені силабусом освітнього компоненту. Здобувачі отримують оцінку з кожної теми навчальної дисципліни. Підсумковий бал за поточну діяльність здобувачів визначається відповідно до п. 5.3.4 СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUpo>. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку або екзамену. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компонента є єдиним в Університеті, не залежить від форм підсумкового контролю і методів оцінювання і становить 60 відсотків від максимально можливої кількості

балів. Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що форми контрольних заходів і критерії оцінювання доводяться викладачами на початку вивчення дисципліни. Викладачі регулярно проводять усні опитування здобувачів щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання їх навчальних досягнень, а також вчасності та доступності інформації про форми контрольних заходів. Здобувачі можуть також самостійно ознайомитися з інформацією про форми контрольних заходів та критерії оцінювання, що представлені в ОП у Каталозі освітніх програм <https://cutt.ly/9wXsbkT6>, робочому навчальному плані у системі МКР ХНАДУ <https://cutt.ly/V7GAlFT>, силабусах ОК, розміщених у відповідних електронних курсах-ресурсах на Навчальному сайті ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/>, додатково для вибіркового ОК – силабусах, представлених у Каталозі вибіркового дисциплін <https://cutt.ly/9wGfkeDv>. ЕГ пересвідчилася, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення здобувачем результатів навчання для окремого освітнього компоненту та освітньої програми в цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

За результатами експертизи ЕГ вважає, що форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Стандартом передбачено, що атестація зі спеціальності здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи або атестаційного екзамену. Форма атестації на даній ОП представлена публічним захистом кваліфікаційної роботи бакалавра. Порядок написання та процедура захисту кваліфікаційної роботи деталізується у силабусі ОК 25 Виконання кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складного спеціалізованого завдання або практичної проблеми підприємств, торгівлі та біржовій діяльності. Відповідно до вимог стандарту вищої освіти, у кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фальсифікації та списування й відповідати СТБНЗ 85.1-01:2021 «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» <https://cutt.ly/JMt6lBj>. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота оприлюднюється в електронному архіві (репозитарії) ХНАДУ (<https://dSPACE.khadi.kharkov.ua/dSPACE/>). Якість дипломного проектування на ОП відмічена на всеукраїнському рівні: 20-21.04.2021 р. дипломна робота бакалавра Карапетяна О.А., виконана під керівництвом проф. Дмитрієва І.А., була нагороджена дипломом II ступеня Всеукраїнського конкурсу кваліфікаційних робіт зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» <https://cutt.ly/N5kudUZ>. У зв'язку з введенням воєнного стану в Україні на підставі Наказу Міністерства освіти і науки України від 21.03.2022 р. № 265 <https://cutt.ly/I7bfVup> було прийнято рішення про зміну у 2022 р. форми атестації здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти на проведення атестаційного екзамену. З 2023 р. атестація здобувачів вищої освіти за ОП знову здійснюється у формі захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи. Підсумкова атестація здобувачів ВО відбувається в формі публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра, під час якого оцінюється якість її виконання та рівень захисту і презентації результатів дослідження відповідно до критеріїв оцінювання, встановлених вимогами до написання і захисту кваліфікаційної роботи бакалавра. ЕГ під час зустрічі у фокус-групі з академічним персоналом отримала підтвердження щодо повернення у 2023 р. до захисту кваліфікаційної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час роботи ЕГ з'ясувала, що процедура проведення контрольних заходів регулюється СТБНЗ 7.1-01:2019 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ» <https://cutt.ly/q36gSo9> (стандарт знаходиться на перегляді) та СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUro>. Також процедура проведення контрольних заходів відображена в силабусах ОК, зміст яких доводиться викладачами до здобувачів на першому занятті. Силабуси ОК розміщені на електронних курсах-ресурсах на Навчальному сайті ХНАДУ <https://dl2022.khadi-kh.com/>, чим забезпечується постійний доступ здобувачів. Поточний контроль враховує всі види навчальних робіт, передбачені силабусом ОК, здобувачі мають отримати оцінку з кожної теми навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль за ОП проводиться у формі іспиту або заліку за обсягом усього навчального матеріалу дисципліни. Здобувач отримує залік з ОК за результатами поточного оцінювання за умови відпрацювання пропущених занять і середньої поточної оцінки з ОК не нижче 60 балів. Здобувачі, які мають середню поточну оцінку з ОК нижче ніж 60 балів, можуть підвищити свій поточний бал через проходження тестування. Екзамени складаються здобувачами в період екзаменаційної сесії. До екзамену допускаються здобувачі, які були присутні на всіх заняттях або своєчасно їх відпрацювали, набрали за поточну успішність не менше 60 балів. Якщо поточна успішність з ОК нижче ніж 60 балів, здобувач має можливість підвищити свій поточний бал шляхом проходження тестування до початку екзаменаційної сесії. Оцінка з ОК при формі підсумкового контролю у вигляді екзамену визначається відповідно до п. 5.6.5 СТБНЗ-90.1-02:2023 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти» <https://cutt.ly/PwJvCUro> як середньозважена, що враховує загальну оцінку за поточну успішність і оцінку за складання екзамену за умов: кількість балів за поточну успішність становить не менше 60 балів, кількість балів за складання екзамену становить не менше 60 балів. В ХНАДУ питання вирішення конфлікту інтересів міститься у Антикорупційній програмі <https://cutt.ly/7wX7JU4> (розділ 6, п. 1. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів). Для здобувачів створені рівні умови проходження контрольних заходів і розроблена єдина процедура оскарження їх результатів. У випадку конфліктної ситуації деканом факультету створюється комісія для приймання екзамену. Захисти кваліфікаційних (бакалаврських) робіт

оцінюються комісією у складі п'яти осіб. Здобувачі, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії не більше двох незадовільних оцінок (FX), мають право ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. Під час зустрічей у фокус-групах ЕГ дізналася, що за період реалізації ОП випадків конфлікту інтересів і оскарження здобувачами ВО об'єктивності екзаменаторів не було. При проведенні експертизи ЕГ з'ясувала, що форми контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ХНАДУ політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності прописані в ряді Положень та нормативно-правових документів, котрі викладені ЗВО в відомостях про самооцінювання. В ЗВО створена Група сприяння академічній доброчесності під керівництвом члена проєктної групи ОП Дмитрієвої О.І. <https://cutt.ly/q7vpCut>, що разом із Відділом інтелектуальної власності <https://cutt.ly/v7vayVL>, Відділом АСЯН <https://cutt.ly/Q7vaF9o>, Науковою бібліотекою <https://cutt.ly/O7B4Vb8>, НТСАДМВ <https://cutt.ly/y7va9Vu> популяризують академічну доброчесність. Інструментом протидії порушенням академічної доброчесності є перевірка робіт здобувачів ВО та НПП університету на наявність академічного плагіату. З 2018 року ХНАДУ співпрацює з ТОВ «Антиплагіат», здійснюється перевірка на наявність академічного плагіату за допомогою онлайн-сервісу Unicheck. Перевірка робіт на наявність академічного плагіату здійснюється на основі внутрішньої бази документів університету. З метою запобігання академічному плагіату у кваліфікаційних роботах здобувачів ВО в університеті створений репозитарій кваліфікаційних робіт Цифрового архіву ХНАДУ <https://cutt.ly/8wH4gsOp>. Під час зустрічі з допоміжними підрозділами ЕГ дізналася від директорки бібліотеки, що здобувачі активно користуються репозитарієм. Перевірка курсових робіт, розрахунково-графічних робіт, рефератів і домашніх завдань на наявність академічного плагіату може здійснюватися вибірково за поданням викладачів. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента ОП; відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання (за наявності). В разі порушення академічної доброчесності учасниками освітнього та/або наукового процесу ХНАДУ їх дії розглядаються Морально-етичною комісією університету <https://cutt.ly/Y7vJiYf>. Під час інтерв'ювання ЕГ дізналася, що за період реалізації ОП випадків порушень академічної доброчесності здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками не було. ЕГ переконатися в ознайомленні та послідовному дотриманні політики академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

У ХНАДУ згідно стандарту введено нормативні документи, які регламентують чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів. Силабуси ОК, розміщені на електронних курсах-ресурсах на Навчальному сайті ХНАДУ, містять повну інформацію щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. В ЗВО питання вирішення конфлікту інтересів враховано у Антикорупційній програмі, що створює рівні умови проходження контрольних заходів та єдину процедуру оскарження їх результатів. Академічна доброчесність в Університеті популяризується рядом відділів на чолі із Групою сприяння академічній доброчесності. На сайті ЗВО доступні відповідні нормативні документи, проводиться щорічний захід «Тиждень академічної доброчесності», рекомендуються освітні курси та онлайн-заходи за тематикою академічної доброчесності, до яких систематично долучаються всі учасники освітнього процесу. Слід відмітити високу обізнаність здобувачів з правилами академічної доброчесності, кодексом честі студента, зі своїми правами та обов'язками. Студентська рада приймає активну участь у поширенні та розумінні поняття «доброчесності».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Недостатньою мірою впроваджений механізм перевірки курсових робіт на наявність академічного плагіату, який ініціюється вибірково за поданням викладачів. Рекомендовано: запровадити механізм обов'язкової перевірки курсових робіт на наявність академічного плагіату до кінця навчального року.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 5.1-5.4. Контрольні заходи, їх зміст і критерії оцінювання для здобувачів освіти чіткі, зрозумілі та вчасно оприлюднені. Форми атестації здобувачів освіти відповідають вимогам Стандарту. Забезпечення академічної доброчесності в ЗВО передбачає політику та нормативні документи регулювання цього процесу. Враховуючи узгодженість за усіма підкритеріями, релевантність фактів і їх контексту, відповідність контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» вимогам Критерію 5 є високою. ЕГ зазначає, що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

За даними, що наведені у табл. 2 «Відомостей про самооцінювання», отриманими під час спілкування з гарантом ОП, НПП, а також в результаті аналізу інформації, що знаходиться у відкритому доступі (<http://surl.li/rdxxh>), ЕГ оцінила відповідність кваліфікації НПП цілям та результатам навчання ОП. Гарант ОП та НПП мають відповідні до спеціальності ОП наукові ступені та вчені звання, періодично підвищують науково-професійний рівень і кваліфікацію, зокрема за кордоном, мають достатню кількість наукових публікацій за фахом. На сторінці кафедри економіки і підприємництва розміщені документи з підтвердженням відповідності компетентностей НПП, рівень наукової та професійної активності: (переліку досягнень, закріплених п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності) наукові публікації, інформація про стажування та підвищення кваліфікації, науково-дослідні роботи тощо. Аналіз публікаційної активності засвідчив, що НПП мають наукові статті (у т.ч. у журналах, що цитуються у наукометричних базах, в т.ч. Scopus). НПП, які забезпечують викладання на ОП за Професійною та академічною активністю, відповідають не менш ніж чотирьом підпунктам п. 38 Ліцензійних умов в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365. Деякі викладачі, зокрема І.Шевченко, О.Дмитрієва, Я.Левченко, мають відповідність більш ніж по 10 пунктам ліцензійних вимог, що свідчить про можливість забезпечення якісної освіти та впливає на ефективність навчального процесу. Висока професійна кваліфікація викладачів ОП підтверджується їх експертною діяльністю, так Шевченко І.Ю. є експертом ГЕР 07.1 «Управління та адміністрування» НАЗЯВО; Левченко Я.С. у 2022-2023 рр. входила до складу ГЕР 07 «Управління та адміністрування»; Дмитрієв І.А. – експерт з оцінювання ефективності діяльності наукових установ МОН України; Дмитрієва О.І., Шевченко І.Ю. – експерти з відбору проєктів наукових робіт та науково-технічних розробок молодих вчених МОН України. Позитивним є той факт, що частина НПП, задіяних у реалізації освітньої програми, має значний практичний досвід роботи у відповідній галузі не менше п'яти років. Практичний досвід є важливим елементом, що додає практичний контекст до навчального процесу та сприяє досягненню ПРН. НПП систематично оновлюють свої знання і навички, щоб відповідати сучасним тенденціям та вимогам галузі. Аналіз відповідності кваліфікації НПП освітнім компонентам ОП (таблиця 2 «Зведена інформація про викладачів») свідчить про те, що деякі викладачі гуманітарної та соціально-економічної підготовки, мають недостатню кількість публікацій. На зустрічі зі здобувачами та випускниками також був підтверджений високий рівень академічної та професійної кваліфікації викладачів, що задіяні в реалізації ОП. ЕГ дійшла висновку, що академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП, є достатньою в контексті ОК, що викладаються та дозволяє досягти визначених цілей та ПРН ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Під час проведення акредитаційної експертизи ЕГ було встановлено, що процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. Конкурсний добір викладачів ОП регламентується положеннями «Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Харківського національного автомобільно-дорожнього університету та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» зі змінами та доповненнями згідно наказу по ХНАДУ від 28.12.2017 р. № 149, <https://cutt.ly/TwJnRIWj>. До участі у конкурсі на заміщення вакантної посади допускаються особи, що мають повну вищу освіту і за своїми професійно-кваліфікаційними якостями відповідають вимогам, установленим до науково-педагогічних працівників чинним законодавством України та умовам оголошеного конкурсу. Розділ 7 Положення містить детальні вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, серед яких: вчене звання за профілем кафедри та/або науковий ступінь за відповідною галуззю знань; стаж науково-педагогічної роботи; відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації освітньому компоненту (освітнім компонентам); наявність не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років із переліку досягнень, закріплених п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Кандидатури претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників розглядаються та обговорюються на засіданнях кафедри, конкурсної комісії факультету, Вченої ради факультету Під

час проведення зустрічей з НПП та керівником відділу кадрів було встановлено, що конкурсний добір викладачів є прозорим.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Кафедра економіки і підприємництва співпрацює з більш ніж 30 підприємствами, установами, організаціями на підставі укладених договорів <https://cutt.ly/S3lQoEm>. Партнери надають пропозиції щодо вдосконалення ОП (рецензії розміщено <https://cutt.ly/67FmFog>). Роботодавці забезпечують проходження здобувачами Виробничої та Переддипломної практик; сприяють працевлаштуванню випускників ОП, їх професійному становленню та кар'єрному зростанню. На зустрічі з представниками роботодавців за ОП було підтверджено їх участь у реалізації ОП та наданні можливостей для практики студентам. Проте, внаслідок бойових дій, що мали місце у передмісті м. Харків у 2022 році, частина підприємств-партнерів призупинили діяльність або були переміщені, що призвело до зменшення переліку баз проходження виробничої та переддипломної практик здобувачами вищої освіти. Освітню програму в 2021 вдосконалено відповідно до рекомендацій роботодавців. (протоколи засідань кафедри економіки і підприємництва). В подальшому роботодавці не брали участь у обговореннях. Під час зустрічей у фокус-групах здобувачів повідомили, що роботодавці не долучаються до зустрічей та проведення лекцій, практичних занять. З травня 2020 року зустрічей у формі діалогу, гостьових лекцій, вебінарів, майстер класів, між здобувачами ВО та роботодавцями не проводилося. Додатково слід відзначити, що зустрічі, які відбулися раніше, не відповідали галузі «Управління та адміністрування».

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Практика залучення роботодавців до освітнього процесу на ОПП до 2021 відбувалася на постійній основі. Здобувачі на зустрічах не пригадали гостьових візитів від практиків, експертів галузі, проте проявили бажання бути залученими до подібних заходів. Позитивним є те, що НПП кафедри мають практичний досвід роботи та досвід підприємницької діяльності. Так, проф. Михалевич М.Г. протягом 2002-2005 рр. працював інженером-конструктором Українсько-Болгарського ТОВ «Пірана», протягом 2016-2021 рр. – головним конструктором ТОВ НВП «Автоагрегат». Доц. Шершенюк О.М. протягом 2009-2011 рр. здійснювала підприємницьку діяльність з організації перевезень вантажів автомобільним транспортом; протягом 2021-2023 рр. працювала бухгалтером у ГО «Транспортна академія України». Левченко Я.С. (дисципліни «Бізнес-планування», «Транспортне підприємництво») проф. протягом 2005-2011 рр. здійснювала підприємницьку діяльність з міжнародних перевезень автомобільним транспортом. Такий підхід дозволяє студентам отримати знання сучасних тенденцій та викликів для галузі, а також розвивати практичні навички, які є необхідними для успіху на ринку праці.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

ХНАДУ активно сприяє професійному розвитку викладачів. Так, на кафедрі є постійно діюче фахове видання «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва», НПП кафедри мають змогу та публікують власні наукові дослідження. Наявність власного видання сприяє активному обміну ідеями НПП кафедри та висвітленню актуальних тем та досліджень в галузі підприємництва В ХНАДУ функціонує Лабораторія інноваційних технологій в освіті (ЛІТОс). Діяльність лабораторії спрямована на активну роботу з впровадження та використання новітніх технологій у навчальному процесі. Забезпечує доступ до сучасних засобів навчання та сприяє розвитку інновацій в галузі освіти. ЛІТОс забезпечує експертизу дистанційних курсів відповідно до положення (<http://surl.li/rdszh>). Структура електронного курсу-ресурсу відповідає положенню про електронний курс-ресурс (<http://surl.li/rdtaw>). Також в університеті функціонує центр освітніх послуг, яким пропонуються підвищення кваліфікації для викладачів, а саме: Основи дистанційного курсу; Тьютор дистанційного та змішаного навчання; Організація перевезень і управління на автомобільному транспорті (<https://ce-ipe.khadi.kharkov.ua/pidvishchennja-kvalifikaciji/>). На базі Центру освітніх послуг також реалізується програма підвищення кваліфікації «Основи педагогіки та психології вищої школи», організовані Курси з вивчення іноземних мов, працює Розмовно-літературний клуб «Дозвілля українською». Проте ЕГ відзначає, що більше року інформація про клуб не оновлювалася, тому незрозуміло, чи функціонує Розмовно-літературний клуб «Дозвілля українською». Викладачі ОП постійно вдосконалюють викладацьку майстерність, підвищуючи кваліфікацію на базі підприємств, установ, організацій, в інших ЗВО. На зустрічі з НПП, ЕГ переконалася, що Центр освітніх послуг користується популярністю у викладачів. НПП вивчають та підвищують рівень володіння іноземними мовами. Кафедрою економіки і підприємництва ХНАДУ проводяться: Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва»; Міжнародна наукова конференція з проблем вищої освіти і науки «Науково-методичні аспекти підвищення якості підготовки фахівців в умовах глобальних викликів», За співпраці з VUZF Університет (Вища школа страхування та фінансів) (Болгарія) Левченко Я.С. є членом редакційної колегії міжнародного наукового журналу VUZF Review. На підставі договорів про співробітництво між ХНАДУ та міжнародними університетами виконуються наукові дослідження, публікуються статті тощо. Завідувачки кафедри прикладних соціальних наук Сілезької Політехніки (Польща), відзначає у листі унікальність викладацького складу ОП <https://cutt.ly/cwGRK6qz>. Досягнення викладачів ОП висвітлюються на сайті ХНАДУ <https://cutt.ly/mwG13Fpv>.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ХНАДУ сформовано систему стимулювання та відзначення професійних досягнень викладачів. Здійснюється преміювання за публікацію наукових статей у виданнях, що індексуються у МНБД Scopus/WoS; за досягнення у міжнародних/всеукраїнських конкурсах; за підготовку переможців конкурсів студентських наукових робіт. В університеті діє система відзначення кращих викладачів: Почесний знак «За видатні заслуги перед колективом університету», Нагрудні знаки «Почесний професор ХНАДУ», «Почесний викладач ХНАДУ». Під час зустрічей з адміністративним та науково-педагогічним персоналом ЕГ пересвідчилася у наявності системи стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП, університет реалізує практику фінансового заохочення НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП, відповідає вимогам щодо фаху спеціальності та дозволяє досягти визначені програмою цілі та ПРН. Частина НПП, задіяних у реалізації ОП, мають значний практичний досвід та досвід підприємницької діяльності, що позитивно впливає на досягнення ПРН. У ХНАДУ здійснюється преміювання за публікацію наукових статей у виданнях, що індексуються у МНБД Scopus/WoS; за досягнення у міжнародних/всеукраїнських конкурсах; за підготовку переможців конкурсів студентських наукових робіт. Діє система відзначення кращих викладачів: Почесний знак «За видатні заслуги перед колективом університету», Нагрудні знаки «Почесний професор ХНАДУ», «Почесний викладач ХНАДУ». В університеті функціонує Лабораторія інноваційних технологій в освіті, діяльність якої спрямована на підвищення кадрового потенціалу ХНАДУ, забезпечуючи НПП доступ до ресурсів для ефективного використання сучасних освітніх технологій у навчальному процесі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

НПП гуманітарної та соціально-економічної підготовки, мають низьку публікаційну активність. Не проводяться (протягом 3 років) зустрічі між здобувачами ВО та роботодавцями у формі діалогу, гостьових лекцій, вебінарів, майстер-класів. Рекомендовано: Підвищити публікаційну активність НПП, які викладають дисципліни загальної підготовки. Встановити практику регулярного проходження НПП підвищення кваліфікації для викладачів загальної підготовки. Завідувачу кафедри, відповідно до підписаних договорів з роботодавцями, активізувати зустрічі між здобувачами ВО та висококваліфікованими фахівцями-роботодавцями (у форматі онлайн), з фокусом на галузевих аспектах підприємницької діяльності (зокрема під час вивчення дисциплін: Економіка торгівлі, Торговельне підприємництво, Інноваційне підприємництво, Управління стартап-проектами).

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Кадрове забезпечення освітнього процесу дозволяє досягти цілей та ПРН ОП «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність». Роботодавці залучаються до обговорення ОП, проте не залучаються до організації та реалізації освітньої діяльності за ОП. Академічна та професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН. Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та зрозумілою. У ЗВО існує механізм морального та матеріального заохочення, що сприяє професійному розвитку та вдосконаленню майстерності НПП. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок, що ОП не характеризується як вірцева, відповідає рівню В за критерієм 6. Недоліки є не суттєвими та можуть бути усуненими в короткий термін.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази члени ЕГ переконалися, що Університет має розширену інфраструктуру (<https://cutt.ly/m7NWP6L>). В ході огляду матеріально-технічної бази члени ЕГ переконалися, що університет в повній мірі забезпечує здобувачів ОП необхідною інфраструктурою для реалізації цілей та програмних результатів навчання. Навчальні аудиторії оснащені демонстраційним і мультимедійним обладнанням. Придільена увага безпеці та медичній допомозі, зокрема укриття мають задовільний стан. Під час зустрічі з структурними підрозділами та сервісними службами було зазначено, що фінансові ресурси Університету є достатніми для реалізації ОП. На матеріально-технічному огляді були продемонстровані належні умови проживання в гуртожитку. Здобувачі мають можливість харчуватися на території ЗВО, зокрема, в наявності їдальня. Також під час огляду матеріально-технічної бази було підтверджено, що ЗВО забезпечує здобувачів всіма необхідними навчальними матеріалами через бібліотеку, яка є учасником проєкту «Єдина картка читача» (<https://cutt.ly/37B7eOo>). Забезпечується віддалений доступ користувачів (<https://cutt.ly/R7B7YZx>) до електронного каталогу Наукової бібліотеки ХНАДУ (<https://cutt.ly/S7B7Flm>) та науково-метричних баз даних. ЗВО надає безкоштовний доступ до мережі Internet. Під час дистанційного навчання освітній процес в університеті відбувається за дистанційними технологіями, проведення занять в режимі онлайн відбувається з використанням університетської платформи. Також в освітньому процесі за ОП застосовується бізнес-симуляція ViAL+, яка була продемонстрована експертній групі.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час зустрічей з академічним персоналом та здобувачами вищої освіти було підтверджено, що доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП є безоплатним. Під час зустрічей не виявлено фактів обмеження доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для забезпечення провадження освітнього процесу, викладацької, наукової діяльності учасників освітнього процесу. Під час зустрічей було підтверджено, що Університет не перешкоджає вільному доступу здобувачів та викладачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів університету. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ прийшла до висновку, що викладачі і здобувачі мають можливість вільно приходити до Університету і користуватись ресурсами ЗВО. Під час зустрічей з фокус-групами було з'ясовано, що ЗВО надає можливості для здобувачів брати участь в конференціях, публікувати результати досліджень. Бібліотека ЗВО дистанційно надає студентам та викладачам доступ до електронних баз даних.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Усі приміщення обладнані засобами протипожежної безпеки, наявні укриття, які мають задовільний стан. Здобувачі та викладачі регулярно проходять інструктажі з техніки безпеки й охорони праці. Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ переконалися, що доступ на територію ХНАДУ осіб, які не беруть участь в освітньому процесі, обмежений, функціонує пропускна система турнікетів за електронними перепустками, працює охорона. Питання взаємодії між здобувачами та ЗВО щодо безпечності середовища реалізуються з залученням кураторів. До вирішення питань психічного здоров'я здобувачів залучається Центр психічного здоров'я студентської молоді (<https://cutt.ly/17NlK5E>). На зустрічі із допоміжними структурними підрозділами було відзначено, що всі учасники освітнього процесу можуть звернутись за безкоштовною консультацією до Центру психічного здоров'я студентської молоді, при цьому звернення можуть бути також анонімними. У ХНАДУ прийнятий План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню), працює Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) відповідно до положень «Про запобігання і протидію булінгу (цькуванню) в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/d7ZF Xuu>). У гуртожитку № 2 ХНАДУ організовано роботу Центру первинної медико-санітарної допомоги, укомплектованого сучасним медичним обладнанням і апаратурою. Безкоштовне медичне обслуговування здобувачів вищої освіти ХНАДУ здійснюється у Міській поліклініці № 20, де функціонують п'ятнадцять відділень <https://cutt.ly/87NkEn5>. Для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення в навчальному корпусі університету реалізовані комфортні та безперешкодні умови переміщення. Підтверджено, що для виявлення і врахування потреб здобувачів ВО проводиться анкетування та опитування (<https://cutt.ly/jwXdb1ZM>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Організаційна підтримка здобувачів освіти забезпечується у взаємодії зі структурними підрозділами Університету, органами студентського самоврядування, відповідальними посадовими особами. З будь-яких питань здобувачі можуть звернутися до деканату: контактні дані працівників деканату розміщені на сайті факультету управління та бізнесу на стартовій сторінці, а також у вкладках «Деканат» і «Контакти» розділу «Факультет». Розділ «Здобувачам вищої освіти» (<https://cutt.ly/A7MoXfk>) містить зручні переходи на освітні онлайн-ресурси ХНАДУ. На 1-му поверсі навчальних корпусів ХНАДУ розміщені «Скриньки довіри». Онлайн-скринька довіри розміщена на сторінці «Антикорупційні заходи» (<https://cutt.ly/owJmu7eg>). Варто відзначити, що активну позицію щодо покращення

освітнього процесу займають органи студентського самоврядування шляхом проведення наукових, просвітницьких, спортивних та оздоровчих заходів. На зустрічі з представниками студентського самоврядування було підтверджено, що представники студентського самоврядування забезпечують дотримання прав та інтересів студентів, беруть участь у вирішенні питань студентів тощо (<https://cutt.ly/T7MDjoR>). Консультативну підтримку забезпечують гарант ОП, куратор, завідувач та викладачі кафедри та, за потреби, відповідні структурні підрозділи Університету. Здобувачам безкоштовно надаються консультації фахівці Юридичного відділу, на сторінці якого (<https://cutt.ly/g7MIJfl>) представлені контактні дані консультантів, Google-форма «Здайте питання». Також здобувачі можуть вільно отримати консультацію у Центрі психічного здоров'я студентської молоді. Задоволенню соціальних потреб здобувачів сприяє соціальна інфраструктура у вигляді Студмістечка, їдалень, Центру первинної медико-санітарної допомоги, студентського та спортивного клубів, Наукової бібліотеки. На зустрічі із структурними підрозділами було наголошено про належний рівень соціальної підтримки здобувачів. В ході зустрічі зі здобувачами та представниками студентського самоврядування встановлено, що скарги на роботу інституту, інших підрозділів університету відсутні. За потреби здобувачі легко комунікують із викладачами та кураторами. Під час анонімного анкетування студенти мають можливість висловити свою думку щодо поліпшення якості освітнього процесу, проблемних питань, які ускладнюють процес навчання, позитивні та негативні сторони сприйняття ними освітнього процесу. У ході навчання студентам забезпечено комфортні умови, також визначено, що у студентів з викладачами наявна повна комунікаційна взаємодія.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

За результатами огляду матеріально-технічної бази ЗВО можна стверджувати, що інфраструктура в повній мірі пристосована для осіб з обмеженими фізичними можливостями. Серед контингенту здобувачів ОП такі особи відсутні. На офіційному сайті ХНАДУ (<https://www.khadi.kharkov.ua/>) передбачено функціонал «Версія для людей з вадами зору», на Навчальному сайті ХНАДУ (<https://dl2022.khadi-kh.com/>) – панель налаштувань «Доступність». Наявний інтерактивний довідник безбар'єрного освітнього середовища ХНАДУ (<https://cutt.ly/fwJFYno>). Правила прийому на навчання до університету не містять дискримінаційних положень, які б обмежували права осіб з особливими потребами. Віртуальне освітнє середовище ОНМУ надає можливості дистанційного навчання, в тому числі студентам з особливими потребами. Затверджений «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ХНАДУ» (<https://cutt.ly/i7LW2io>). За бажанням особи з особливими освітніми потребами можуть навчатися за індивідуальним графіком відповідно до «Навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/vwJmJR9Q>), Порядку переведення на навчання за індивідуальним графіком та надання академічної відпустки здобувачам вищої освіти на період воєнного стану у ХНАДУ (<https://cutt.ly/F9ovLe8>). Під час роботи у фокус-групах підтверджено можливість отримання консультації психолога Центру психічного здоров'я студентської молоді. Під час огляду матеріально-технічної бази було підтверджено, що корпуси обладнані ліфтами, необхідними позначками та пандусами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій в Університеті регламентується наступними нормативними документами: «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (<https://cutt.ly/j7vH4sk>), «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (<https://cutt.ly/o7vHq2v>), «Положення про морально-етичну комісію Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» (<https://cutt.ly/Y7vJiYf>), «Про запобігання і протидію булінгу (цькування) в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/d7ZFXuu>, Антикорупційною програмою Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (<https://cutt.ly/H7ZPldl>), «Порядок розгляду звернень здобувачів вищої освіти та вирішення конфліктних ситуацій у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/K7ZPrAA>), «Порядок провадження за зверненнями учасників освітнього процесу в Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» (<https://cutt.ly/J7ZDzPS>), що наявні у відкритому доступі на офіційному сайті ХНАДУ у розділі «Інформаційна відкритість». Контроль навчального процесу й оперативне реагування на можливі факти корупційних порушень і зловживань, надання інформаційної та методичної допомоги здобувачам вищої освіти, викладачам та іншим категоріям громадян здійснює Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції. Під час фокус-груп було з'ясовано, що на ОП відсутні конфліктні ситуації (академічний плагіат, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, конфлікт норм і цінностей етичної поведінки, зокрема, які пов'язані із сексуальними домаганнями, дискримінацією). На зустрічі з органами студентського самоврядування було наголошено, що вони відкриті до вирішення питань здобувачів. Під час розмови з представником Центру психічного здоров'я студентської молоді, було наголошено на тому, що здобувачі при зверненні з того чи іншого питання можуть бути впевненими у конфіденційності, можна отримувати також анонімні консультації. Під час зустрічей з фокус-групами експертами не було зафіксовано повідомлень про факти дискримінації, корупції, сексуальних домагань до здобувачів з боку співробітників університету. На 1-му поверсі навчальних корпусів ХНАДУ розміщені «Скриньки довіри». Онлайн-скринька довіри розміщена на сторінці «Антикорупційні заходи» (<https://cutt.ly/owJmu7eg>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильною стороною є реалізована чітка й зрозуміла політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (у т. ч. пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією), налагоджена комфортна система комунікації між здобувачами освіти, викладачами та адміністрацією. В університеті діє ефективна й безоплатна система освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної, соціальної та правової підтримки здобувачів вищої освіти. Позитивною практикою є функціонування Центру психічного здоров'я студентської молоді, яка активно надає свої послуги для учасників освітнього процесу, що є актуальним в умовах воєнного часу. Цікавою практикою є запровадження ОК «Інтерактивний тренінг-практикум з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ відмітила, що укриття потребують дооблаштування, зокрема передбачення більшої кількості сидячих місць. Рекомендовано: покращити умови укриттів до кінця поточного року.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1-7.6. Фінансові та матеріально-технічні ресурси, а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за ОП. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок, що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури, пов'язані із розробкою, затвердженням, моніторингом та періодичним переглядом ОП, зазначені у документах, розроблених у ХНАДУ, а саме: СТБНЗ 63.1-01:2018 «Внутрішня система забезпечення якості» <https://cutt.ly/m7EKqT3>; СТБНЗ 81.1-01:2021 Розробка, затвердження, моніторинг і перегляд освітніх програм (<https://cutt.ly/p7EKbMQ>); СТБНЗ-82.1-02:2022 Проектні групи з розроблення і запровадження освітніх програм та групи забезпечення освітнього процесу <https://cutt.ly/p7EKOei>; «Положення про гарантії освітньо-професійної/освітньо-наукової програми у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті» <https://cutt.ly/v7EKBxh>. З 2018 року в університеті функціонує відділ акредитації, стандартизації та якості навчання (АСЯН), основною метою якого є реалізація цілей та стратегії ХНАДУ через внутрішнє забезпечення якості вищої освіти. Для моніторингу якості освітньої програми відділом періодично проводиться анкетування здобувачів (<http://surl.li/quaawx>), роботодавців (<http://surl.li/cunfz>) та випускників (<http://surl.li/ajgnn>). започатковано «Школу якості ХНАДУ», яка має на меті надати роз'яснення на актуальні питання щодо якості навчання, консультативну підтримку учасникам освітнього процесу. У зв'язку необхідністю адаптації до нових умов вищої освіти в ХНАДУ почала роботу Школа якості ХНАДУ в межах якої, проводиться комплекс заходів, для окремих груп учасників освітнього процесу. Заходи проводяться для гарантів ОП, НПП, здобувачів. та методичні семінари. В Школі якості ХНАДУ було проведено: Методичний семінар на тему: «Якісна освітня програма. Структура та зміст»; Семінар для гарантів «Перегляд ОП»; Вебінар «Якісний силабус (робоча програма) навчальної дисципліни»; Вебінар для НПП «Відповідність викладача». Також проводяться зустрічі зі здобувачами. Освітні програми переглядаються за

необхідності; підставою для оновлення ОП є ініціативи та пропозиції стейкхолдерів, результати оцінювання якості освіти, зміни кадрового характеру або інших умов реалізації ОП. Проект ОП оприлюднюється на офіційній сторінці кафедри, де зацікавлені особи можуть ознайомитися з ОП і залишити свій відгук. На зустрічах з роботодавцями та випускниками ЕГ дізналася, що роботодавці регулярно проходять опитування та надають рекомендації щодо оновлення ОП. Зокрема керівник підприємства ТДВ «Харківське автотранспортне підприємство №16363» повідомив, що співпраця постійна та саме з його ініціативи було додано дисципліну «Транспортне підприємство».

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти, безпосередньо через анкетування залучені до процесу періодичного перегляду ОП. Опитування здобувачів здійснюється відповідно до СТБНЗ-86.1-01:2021 «Організація і проведення опитувань стейкхолдерів» (<https://cutt.ly/h7JoQIn>). Організатором проведення опитування здобувачів є Відділ АСЯН, результати опитування передаються кафедрам та деканатам. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним. На засіданнях кафедри, Вченої ради факультету результати опитування здобувачів аналізуються та приймаються відповідні рішення. Здобувачі входять до складу органів управління та самоврядування університету/факультету (Конференції трудового колективу університету/факультету, Вченої ради університету/факультету, Конференції студентів університету/факультету, Студентської ради університету/факультету, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених університету/факультету), на засіданнях яких вони можуть надати пропозиції стосовно забезпечення якості освіти, змісту ОП та процедур забезпечення якості її реалізації. Згідно з Положенням «Про студентське самоврядування Харківського національного автомобільно-дорожнього університету» <https://cutt.ly/Y7JDCui> діяльність Студентської ради спрямована на удосконалення навчального процесу, підвищення його якості, забезпечення виховання духовності та культури студентів, зростання у студентів соціальної активності. Представники студентського самоврядування можуть надавати пропозиції з питань удосконалення освітнього процесу, змісту ОП, навчальних планів, освітніх компонентів; приймають участь у вирішенні конфліктних ситуацій, що виникають між учасниками освітнього процесу. Під час інтерв'ю здобувачі вищої освіти підтвердили свою участь в удосконаленні ОП на зустрічах з кураторами груп, опитуваннях в Google-формах. Підтвердили, що їх побажання, пропозиції враховуються. Зокрема, за побажаннями здобувачів, дисципліну «Інноваційне підприємство та управління стартап-проектами» було додано як обов'язкову.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

В ХНАДУ проводиться анкетування роботодавців з метою покращення освітнього процесу. Роботодавці також надають рекомендації та пропозиції особисто гаранту, через заповнення Google-форми (<https://cutt.ly/J9SJEsg>). З'ясовано, що у 2021 р. були враховані: рекомендація директора ТДВ «Харківське АТП № 16363» щодо перенесення до обов'язкової частини ОП таких освітніх компонентів як «Підприємство і бізнес-культура» та «Торговельне підприємство», введення обов'язкового освітнього компоненту «Транспортне підприємство»; було враховано рекомендацію директора ТОВ «АВТОПРОМ» щодо введення ОК «Торгівля автомобілями, комплектувальними виробами та паливно-мастильними матеріалами» (<https://cutt.ly/r5kRQ2c>). Розроблені навчально-методичні комплекси ОК «Транспортне підприємство» та ОК «Торгівля автомобілями, комплектувальними виробами та паливно-мастильними матеріалами» були надані на рецензування ініціаторам введення даних освітніх компонентів і були оцінені ними позитивно. На сайті висвітлено рецензії та відгуки стейкхолдерів при перегляді ОП. Під час зустрічей з роботодавцями ЕГ переконалася, що їх залучають до процесу періодичного перегляду ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ХНАДУ функціонує Відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів, який створює сприятливі умови щодо подальшого працевлаштування здобувачів ВО та випускників, сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку праці. Відділ спільно з кафедрою здійснює відстеження кар'єри випускників. Роботодавці надають відгуки про роботу випускників, листи подяки (<https://cutt.ly/c7DI1ih>). На сторінці відділу розміщена Анкета випускника ХНАДУ (<https://cutt.ly/XwJmQonN>). Опитування дозволяє додатково відстежувати кар'єрний шлях та пропозиції випускників щодо покращення ОП. Результати опитувань доводяться до відома викладачів та обговорюються на засіданнях кафедри. Позитивним є те, що в університеті засновано Асоціацію випускників-підприємців ХНАДУ <https://cutt.ly/G7DAxjs>, є досвід організації зустрічей випускників. До 2020 року, щорічно проводився День випускника ХНАДУ (до COVID-19 і воєнного стану). Крім того, НПП зберігають особисті зв'язки з багатьма випускниками кафедри, що допомагає враховувати потреби виробництва та покращувати якість ОП. Під час зустріч із випускниками, ЕГ пересвідчилася в тому, що випускники підтримують тісний контакт з гарантом та готові бути активно залученими до обговорення ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ХНАДУ реагує на виявлені недоліки в ОП та освітній діяльності у порядку, передбаченому Системою внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Витяги з протоколів засідання кафедри економіки і підприємництва, які розміщені у відкритому доступі, дозволяють зробити висновок, що система забезпечення якості реагує на пропозиції стейкхолдерів. У 2022 році у зв'язку з введенням воєнного стану в Україні було прийнято рішення про зміну форми атестації здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти із захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи на проведення атестаційного екзамєну. досвіду проведення атестаційного екзамєну із застосуванням дистанційних технологій навчання не було, а наявні в університеті положення та стандарти не містили чіткого алгоритму дій щодо проведення кваліфікаційного екзамєну. Тому наказом ректора ХНАДУ від 22.04.2022 р. № 38 було затверджено Порядок організації поточного, підсумкового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій навчання у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті (<https://cutt.ly/u7Juhc9>). Під час зустрічі з фокус-групою представників допоміжних підрозділів встановлено, що лабораторією інноваційних технологій перевіряються курси-ресурси в електронному навчальному середовищі «Навчальний сайт ХНАДУ» щодо відповідності визначеним критеріям. На зустрічі з фокус-групою НПП ЕГ з'ясувала, що узгодженість наповнення ОК проходить на засіданнях кафедри. На Вченій Раді університету обговорюються результати акредитаційних експертиз (звіт за перший семестр 2023-2024 н.р. <http://surl.li/qecgt>) Особлива увага була приділяється наданим рекомендаціям та плануються заходи їх впровадження. Звіт наявний у вільному доступі.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Результати акредитаційних експертиз ОП виносяться на розгляд Вченої ради ХНАДУ з обговоренням шляхів врахування наданих рекомендацій (<https://cutt.ly/FwJmOgjn>). ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти акредитується вперше. Попередня акредитаційна експертиза за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти відбувалася у період 17-19.12.2018 р. Зауваження та пропозиції сформовані у звіті (<https://cutt.ly/t5ltxKH>). Задля усунення зауважень і впровадження пропозицій експертів було введено ОК «Інтерактивний тренінг-практикум з управління компанією з використанням бізнес-симуляції ViAL+» (<https://cutt.ly/b3zMOWK>); протягом 2019-2023 рр. Укладено понад 30 договорів про співробітництво з підприємствами, установами, організаціями, що передбачають організацію проходження виробничої та переддипломної практики (<https://cutt.ly/S3lQoEm>); забезпечено навчально-методичними матеріалами електронні курси-ресурси на Навчальному сайті ХНАДУ; протягом 2019-2023 рр. науково-педагогічними працівниками кафедри економіки і підприємництва видано 8 підручників 8 навчальних посібників, 2 практикуми, Навчально-методичні видання, тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Експертна група пересвідчилася, під час зустрічей з фокус-групами, що адміністрація та підрозділи ХНАДУ, гарант ОП та НПП зосереджені на розвитку та вдосконаленні ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». В ХНАДУ створена культура якості академічної спільноти, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми, всі учасники освітнього процесу мають на меті розвивати та вдосконалювати цю програму. Також позитивним є те, що в університеті регулярно проводяться заходи з дотримання правил академічної доброчесності. Так, в 2023 році було проведено «Тиждень доброчесності», в межах якого було проведено 26 вебінарів, де обговорювали актуальні питання, пов'язані з академічною чесністю та запобіганням плагіату. Керівником групи сприяння академічній доброчесності є завідувач кафедри економіки і підприємництва.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Функціонування відділу акредитації, стандартизації та якості навчання, основною метою якого є реалізація цілей та стратегії ХНАДУ. Відділом здійснюються роботи з впровадження і функціонування внутрішньої системи забезпечення якості. Функціонує Школа якості ХНАДУ, на базі якої проводяться систематичні зустрічі для гарантів освітніх програм, здобувачів, НПП, сприяючи ефективній взаємодії та постійному удосконаленню навчального процесу. Позитивною практикою є аналіз відділом моніторингу якості зауважень акредитаційних експертиз в ЗВО і надання рекомендації у відкритому доступі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Залучення практиків до аудиторних занять характеризується епізодичністю, що може впливати на ступінь їх практичної підготовки. Не організовуються зустрічі випускників та призупинено традицію щорічної зустрічі випускників ХНАДУ, до 2020 року, щорічно проводився День випускника ХНАДУ. Результати зведеної інформації щодо рекомендацій та відгуків стейкхолдерів не оприлюднені на сайті кафедри. Відсутність практики систематизації наданих пропозицій та рекомендацій усіма зацікавленими сторонами. Анкетування здобувачів містять питання поверхневого характеру. Структура опитувального листа не дозволяє глибоко розкрити ключові аспекти та деталі певних питань покращення якості освіти. Рекомендовано: Завідувачу кафедри розширити базу практик за рахунок торговельних підприємств, щ о буде відповідати профілю ОП «Підприємництво, торгівля, біржова діяльність» та активно залучати представників роботодавців до зустрічей зі здобувачами. Відновити традицію зустрічі випускників у форматі онлайн (у зв'язку з поточними обставинами, пов'язаними з ситуацією в країні), це дозволить зберегти зв'язок з випускниками, незважаючи на обставини. Гаранту ОП розширити співпрацю з випускниками та залучати їх до обговорення ОП, проводити онлайн зустрічі тощо. В кінці 2023-2024 н.р., за результатами обговорення ОП, розмішувати на сайті кафедри зведену таблицю рекомендацій та побажань усіх груп стейкхолдерів. Рекомендується вказувати не лише прийняті пропозиції, а й ті, які були відхилені. Задля відкритості процесу оновлення ОП, розмішувати цю таблицю на сайті кафедри для доступу всіх груп стейкхолдерів. Під час наступного опитування здобувачів, щодо якості викладання освітніх компонентів переглянути та переформулювати питання з метою отримання конкретної та деталізованої інформації.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Розроблення, затвердження, моніторинг і перегляд ОП відбувається згідно з визначеними процедурами та відповідно до нормативних документів ХНАДУ. В університеті існує внутрішня система забезпечення якості освіти, яка регулюється відповідними процедурами моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. У ці процедури залучаються різноманітні стейкхолдери, такі як гарант освітньої програми, НПП, здобувачі, роботодавці тощо. В ЗВО практикується збір, аналіз та врахування інформації щодо кар'єрних шляхів випускників ОП. ЗВО враховує зауваження і пропозиції, висловлені під час попередніх акредитацій, акредитацій інших ОП. ОП відповідає характеристикам за підкритеріями 8.1 - 8.7. та забезпечує рівень В. Водночас, унікальних практик, які б можна було рекомендувати у якості прикладу іншим ЗВО, експертна група не виявила.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті Університету розміщені основні нормативні документи, які регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу у розділі «Публічна інформація» (<https://cutt.ly/o7FlGWG>). До числа таких документів входять: Статут ХНАДУ (<https://cutt.ly/owJmSQOr>), Правила внутрішнього розпорядку для працівників ХНАДУ (<https://cutt.ly/27Fu8g5>), Колективний договір між ректором і профспілковим комітетом первинної профспілкової організації ХНАДУ на 2021-2025 роки (<https://cutt.ly/P7Fiboy>), Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ (<https://cutt.ly/j7vH4sk>), Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ (<https://cutt.ly/q36gSo9>) та інші документи. Усі нормативні документи ЗВО чітко окреслюють правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». На офіційному сайті ЗВО можна переглянути тільки загальну інформацію на англійській та німецькій мові. На зустрічах було підтверджено, що правила, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу, є зрозумілими та учасники зустрічей послідовно дотримуються їх під час реалізації освітньої програми.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

ЗВО не пізніше ніж за 1 місяць до розгляду проектів ОП розміщує на офіційному сайті інформацію задля отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін. Інформація щодо затвердження освітньої програми або змін до неї є доступною та її можна також знайти на сайті. Дана інформація розміщується в Каталозі освітніх програм (<https://cutt.ly/t7Fbu1u>), де одразу розміщена і Google-форма для обговорення. Також проект ОП розміщується на сторінці кафедри економіки і підприємництва у розділі «Навчальна робота» за внутрішньою вкладкою «Обговорення освітніх програм» (<https://cutt.ly/c7Fb7oz>), де у вкладках «Результати рецензування ОП» (<https://cutt.ly/67FmFoq>) і «Моніторинг освітніх програм» (<https://cutt.ly/e7FQuFI>). На зустрічах із представниками студентського самоврядування ЗВО, з науково-педагогічним складом, з роботодавцями та представниками баз практики, ЕГ переконалась, що звертає увагу на пропозиції та зауваження зацікавлених стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОП розміщена у відкритому доступі на сайті університету в Каталозі освітніх програм за лінком (<https://cutt.ly/9wXsbkT6>). Обсяг оприлюдненої на сайті ЗВО інформації є достатнім для обґрунтованого вибору ОП потенційними вступниками та розуміння роботодавцями цілей та змісту підготовки здобувачів вищої освіти. ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному сайті достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування учасників освітнього процесу. В даній ОП доступно зазначена мета, зокрема, це підготовка висококваліфікованих фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, які володіють сучасними знаннями, вміннями та практичними навичками, достатніми для вирішення професійних завдань за спеціальністю «Підприємництво та торгівля», у т.ч. з урахуванням специфіки галузі автомобільного транспорту.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Позитивною практикою є створений інтуїтивно зрозумілий інтерфейс офіційного веб-сайту, який забезпечує швидкий доступ до нормативно-правової бази, що регулює всі аспекти провадження ОП. Інформація на офіційному веб-сайті ХНАДУ добре структурована, охоплює всі можливі аспекти організації освітнього процесу, забезпечення його якості й розвитку. Установлені ЗВО правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими та зрозумілими. Сильною стороною є їх стандартизованість та унормованість як для внутрішніх, так і зовнішніх стейкхолдерів. Всю необхідну інформацію на сайті можна вільно переглянути українською, англійською і німецькою мовами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін не виявлено. Рекомендовано: забезпечити можливість перегляду важливих нормативних документів англійською мовою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП в достатній мірі відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 9.1-9.3. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження ОП або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій зацікавлених сторін (стейкхолдерів). Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОП (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін (стейкхолдерів) та суспільства. З огляду на зазначене, експертна група робить висновок, що ОП не характеризується як взірцева, відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Відзначаємо щирість та відкритість у спілкуванні з ЕГ ректора та менеджменту ХНАДУ, активність здобувачів ОП, компетентність та інноваційність поглядів НПП. Окремо слід відмітити комунікабельність, оперативність та ефективність в роботі гаранта ОП Нестеренко В.Ю. Процедура акредитаційної експертизи у дистанційному режимі проведена добросовісно. Онлайн зустрічі проходили згідно програми візиту. Фактів впливу, погроз щодо членів експертної групи не було.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Льченко Вікторія Миколаївна

Члени експертної групи

Лиса Світлана Сергіївна

Греян Ані Артемівна